

Protocol schorsen en verwijderen

Inleiding

Binnen Flores Onderwijs doen we er alles aan om te voorkomen dat we kinderen en ouders/verzorgers moeten uitsluiten, dit past niet binnen onze gewenste werkwijze. Hiervoor hanteren wij gedragsregels op onze scholen (zie schoolwebsite en/of schoolgids) en onderzoeken wij in verbinding met ouders/verzorgers en hun kind wat het goede zou zijn voor deze leerling. Helaas biedt dit geen garantie dat dit altijd zal slagen, hier kunnen verschillende oorzaken aan ten grondslag liggen.

Als er bijvoorbeeld sprake is van ernstig ongewenst gedrag door een leerling of ouder, kan het nodig zijn dat we interveniëren en een leerling bijvoorbeeld geschorst wordt of zelfs van school verwijderd wordt. Omdat we dit uiterst zorgvuldig, transparant en in uiterste nood willen doen, hebben we dit 'protocol schorsen en verwijderen' ontwikkeld. Dit protocol sluit aan bij de geldende wet- en regelgeving op dit gebied.

Dit protocol bestaat uit drie delen: Een algemeen deel over schorsen en verwijderen, het protocol voor schorsen en het protocol voor verwijderen.

Let op:

- *ontzeg je een leerling de toegang tot jouw school? Wees je er dan van bewust dat er dan wettelijk gezien ook sprake is van schorsing (tijdelijk) of verwijdering (permanent). Ook als je deze formele procedure niet hebt ingezet. Hier kunnen ouders/verzorgers dezelfde rechtsmiddelen voor inzetten.*
- *een leerling fysiek beperken (vastpakken/forceren) mag alleen als er acuut gevaar ontstaat.*

Wat is ernstig ongewenst gedrag?

Tot ernstig ongewenst gedrag door een leerling of ouder rekenen we:

- Fysiek: gericht op het lichaam van een ander, zoals slaan, schoppen, verwonden e.d.
- Psychisch: lastigvallen, pesten, uitschelden, bedreigen, stalken, chanteren, onder druk zetten, discrimineren e.d.
- Seksueel: seksistische opmerkingen maken, seksuele toespelingen doen, chanteren, onder druk zetten, onzedelijk betasten e.d.
- Verbaal: grof taalgebruik gebruiken, schelden, beledigen e.d.
- Storend gedrag waardoor het onderwijsproces wordt belemmerd: verstoren van de orde, brutaal gedrag (woord, houding en gebaar, herhaaldelijk niet luisteren, bewust negeren, overtreden van schoolregels, weglopen).
- Vernielen en diefstal van eigendommen op school en/of van anderen.
- Wapens of vuurwerk bij zich hebben.
- Gebruik van alcohol en drugs.

N.B. Deze opsomming is niet uitputtend. Overige gevallen van ongewenst gedrag kunnen ook aanleiding bieden om tot schorsen of verwijderen over te gaan.

Maatregelen ter voorkoming van schorsen/verwijderen

Voordat de keuze tot schorsen of verwijderen wordt genomen, is het belangrijk om andere maatregelen ter voorkoming van schorsen/verwijderen te hebben overwogen. Denk hierbij aan:

Time-out: Als er een incident is, kan de leerling met onmiddellijke ingang een time-out opgelegd krijgen. De leerling is dan wel op school aanwezig, maar kan tijdelijk niet aanwezig zijn in de klas. De time-out is niet vastgelegd in de onderwijswet, maar kan wel bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de klas. Een time-out is geen strafmaatregel, maar een ordemaatregel in het belang van de school. Hierbij geldt:

- De leerling werkt buiten de klas aan schoolwerk.
- De school houdt toezicht op de leerling.
- Een time-out duurt maximaal de rest van de dag.
- Er wordt een aantekening gemaakt van het incident in het dossier van de leerling.

De school kan verder invulling geven aan deze ordemaatregel.

Verminderen onderwijstijd: Is een leerling lichamelijk of psychisch niet in staat (volledig) het onderwijsprogramma te volgen, dan kun je als bevoegd gezag een vermindering van onderwijstijd bij de inspectie aanvragen ([zie website](#)). Voor deze leerling moet dan wel een OPP opgesteld zijn.

Wangedrag ouders/verzorgers; schoolplein-/toegangsverbod: Komt de veiligheid op school in het geding door wangedrag van ouders/verzorgers? Als ouders de gedragsregels die gelden binnen de school niet naleven, kan het bevoegd gezag hen hierop wijzen. Heeft dit niet het gewenste effect, en stellen ouders zich op een bepaalde manier op die niet wenselijk is en ook niet werkbaar is voor leerkrachten, andere ouders of de directeur, kan de school maatregelen nemen. Dit varieert van het opleggen van een toegangsverbod tot de school/het schoolplein, schorsing van de leerling, tot uiteindelijk verwijdering van de leerling. Welke maatregel kan worden opgelegd hangt af van de omstandigheden van het geval. Uiteraard is het van belang om eerst het gesprek met de ouder(s) aan te gaan en te proberen om het probleem op te lossen. In dit gesprek heeft de school ook de gelegenheid de ouders te waarschuwen wat de andere consequenties kunnen zijn indien zij zich in het vervolg wederom niet aan de gedragsregels houden.

Als hoofdgebruiker of eigenaar van het schoolgebouw kun je een schoolplein- of toegangsverbod schriftelijk opleggen aan de betreffende ouder(s). Dit verbod moet tijdelijk zijn, en mag niet voor onbepaalde tijd gelden. Stem dit altijd af met de bestuurssecretaris en het college van bestuur. Maak je gebruik van dit verbod, zorg er dan voor dat je de politie op de hoogte stelt via de wijkagent. Als een ouder dit verbod negeert, is dit een overtreding. Geef ook bij de betreffende ouder(s) aan dat je bij overtreding de politie inschakelt.

Hulpbronnen

- [Artikel 40 Wet op het primair onderwijs](#)
- [Stichting onderwijsgeschillen](#)
- [Onderwijsinspectie: Maatwerk in onderwijstijd voor leerlingen met een beperking](#)

Borging

Scholen verwijzen in hun schoolgids en/of op de website naar het schoolveiligheidsbeleid van Flores. Het protocol schorsen en verwijderen is onderdeel van het schoolveiligheidsbeleid van Flores.

In het de schoolgids beschrijft de school de mogelijkheden en grenzen van de ondersteuning die ze kunnen bieden.

Verantwoordelijke protocol

Flores Onderwijs, team Onderwijs & Kwaliteit. Geactualiseerd: februari 2026.

Schorsen

Wat is schorsen?

Bij een schorsing wordt de leerling de toegang tot de school (met inbegrip van alle door de school gebruikte locaties en terreinen) ontzegd ([artikel 40c Wet op primair onderwijs](#)). Een school mag een leerling maximaal vijf op elkaar volgende schooldagen schorsen per incident/situatie.

Het is hierbij belangrijk dat er een belangenafweging plaatsvindt. Wat is het belang van de leerling om onderwijs te blijven volgen versus het belang van school om de leerling te schorsen? Als er lichtere maatregelen mogelijk zijn, dan heeft dat de voorkeur. De schorsing moet in verhouding staan tot het vergrijp of het gedrag van de leerling.

Wie besluit tot schorsing?

Het bestuur heeft de bevoegdheid om tot een schorsing over te gaan gemandateerd aan de directeur.

Redenen voor een schorsing

De directeur kan ervoor kiezen om een leerling te schorsen wanneer er sprake is van ernstig ongewenst gedrag. Er is een gegronde dreiging voor de veiligheid van het personeel of andere leerlingen of voor de ongestoorde voortgang van het onderwijs. Met behulp van een schorsing wordt in overleg met de leerling en zijn/haar ouders/verzorgers tijd genomen om tot afspraken te komen.

Procedure (wanneer en hoe)

1. De directeur hoort de leerling en de betrokken medewerker(s) en indien nodig leerlingen en diens ouders, alvorens een besluit te nemen tot schorsing (hoor-en wederhoor bij alle betrokkenen). Indien besloten wordt over te gaan tot schorsing, ontzegt de directeur de leerling de toegang tot de school voor de duur van de schorsing (maximaal 5 schooldagen).
 - o een schorsing gaat in op het moment dat het kind de toegang van de school ontzegd wordt (eenzijdig besluit vanuit de school). Wanneer de situatie onhoudbaar is en in overleg met ouders is besloten dat de leerling opgehaald wordt (buiten het besluit van de schorsing om), telt die dag niet als schorsing.
 - o Wanneer een schooldag een halve dag duurt, telt dit wel als 1 schorsingsdag.
2. De directeur belt met ouders/verzorgers en vertelt dat de leerling geschorst is. Ook geeft de directeur de reden en de duur van de schorsing en nodigt de ouders/verzorgers uit voor een gesprek.
3. De directeur maakt een brief voor de ouders/verzorgers waarin het besluit tot schorsing wordt medegedeeld. In de brief worden de reden en duur van de schorsing vermeld. De ouders/verzorgers worden in de brief ook schriftelijk uitgenodigd voor een gesprek en

worden gewezen op de juridische mogelijkheden en de mogelijkheid om een vertrouwenspersoon in te schakelen ([zie format brief](#)).

4. De directeur meldt zo spoedig mogelijk de schorsing schriftelijk aan het college van bestuur en [O&K](#) en vermeldt hierbij de groep, aanleiding en duur van de schorsing. Een schorsing van langer dan één dag meldt de directeur zo spoedig mogelijk bij de Inspectie van het Onderwijs met het meldingsformulier in het Internet Schooldossier (ISD) van de school.
5. De brief wordt opgeslagen in het dossier van de leerling. De betrokken medewerker/groepsleerkracht maakt een melding van het incident in ESIS (Modules > Leerlingdossier > Registraties - Algemene gegevens > Registratie > Incident).
6. De groepsleerkracht neemt maatregelen rond de zorgplicht. Tijdens de schorsing mag de leerling niet op school komen. De leerkracht zorgt ervoor dat de leerling huiswerk mee krijgt.
7. De ouders/verzorgers, de leerling, de betrokken leerkracht(en) en de directeur voeren een gesprek over de schorsing. In dit gesprek wordt het incident en de toekomst besproken. Ouders/Verzorgers worden in dit gesprek ook gewezen op hun juridische mogelijkheden en de mogelijkheid om een vertrouwenspersoon in te schakelen.

Let op: in eerste instantie moet schorsing bijdragen aan een gedragsverandering. Zorg er daarom voor dat de leerling mede-eigenaar van het probleem is en zelf nadenkt over de oplossing ervan. Vaak is er bij het overtreden van de regels ook iets beschadigd, soms materieel, soms psychologisch. Herstel is belangrijk om weer samen verder te kunnen.

8. De directeur maakt een verslag van dit gesprek en deelt dit met de ouders/verzorgers. Het gespreksverslag wordt toegevoegd aan het leerlingdossier. Ouders/Verzorgers kunnen vragen om inzage in het leerlingdossier.

Juridische mogelijkheden

Ouders/Verzorgers kunnen juridische stappen zetten tegen de beslissing tot het opleggen van een schorsing. Dit kunnen zij doen bij:

- het bestuur door het indienen van een bezwaarschrift. Indien tegen het besluit bezwaar is gemaakt, besluit het bevoegd gezag binnen 6 weken gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. Op verzoek van het bestuur kan de klachtenfunctionaris het bezwaar in behandeling nemen ([zie klachtenregeling](#)).
- de bestuursrechter (openbaar onderwijs) of civiele rechter (bijzonder onderwijs). Middels een kort geding (bijzonder onderwijs) of een voorlopige voorziening (openbaar onderwijs) kan de rechter een einde maken aan de schorsing.
- het bestuur/de directeur via [de klachtenregeling](#) of direct bij de Landelijke Klachtencommissie (via [onderwijsgeschillen.nl](#)). Omdat een schorsing maximaal 5 schooldagen mag duren en de commissie meer dan 5 dagen nodig heeft om advies uit te brengen, gaat het altijd om advies en oordeel achteraf, het kan de situatie niet wijzigen ([zie informatie over de Landelijke Klachtencommissie op website van onderwijsgeschillen](#)).

Verwijderen

Wat is verwijderen?

Verwijdering betekent dat een leerling voorgoed geen toegang meer heeft tot de school ([Artikel 40 Wet op het primair onderwijs](#)). Dit is een ingrijpende maatregel, zowel voor de school als voor de leerling en zijn ouders/verzorgers. Aan een verwijdering gaan altijd eerdere inspanningen vooraf en er moet altijd overwogen worden of er geen alternatieve mogelijkheden zijn (deze inspanningen en afwegingen zijn expliciet terug te vinden in het dossier van de leerling).

Het belang van de leerling weegt hierbij zwaar. Wat is het belang van de leerling om onderwijs op deze school te blijven volgen versus het belang van school om de leerling te verwijderen?

Besluit tot verwijderen

Het bestuur heeft de bevoegdheid om tot een verwijdering over te gaan gemandateerd aan de directeur. Het College van Bestuur wordt altijd betrokken bij de voorbereiding van het besluit.

Redenen voor verwijderen

Redenen voor verwijdering kunnen zijn:

- (Terugkerend) ernstig ongewenst gedrag van de leerling waardoor orde, rust en veiligheid in het geding zijn.
- Handelingsverlegenheid van de school: de school kan niet meer aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling voldoen en er wordt geen mogelijkheid meer gezien om in samenwerking met de ouders/verzorgers een andere school te vinden waar ze wel aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling kunnen voldoen.
 - daarvoor is onderzoek naar ondersteuningsbehoefte van de leerling en ondersteuningsmogelijkheden van de school nodig (schoolondersteuningsprofiel);
 - ondersteuningsperspectiefplan (OPP) is verplicht;
 - alle begeleidingsmogelijkheden (ook die van het samenwerkingsverband) zijn onderzocht en benut;
 - kan ook ontstaan als ouders/verzorgers niet meewerken aan onderzoek, verstrekken van informatie of interventies.
- Ernstig ongewenst gedrag van ouders/verzorgers, waardoor de veiligheid in het geding is.
- Leerling of ouders/verzorgers handelen in strijd met de grondslag van de school.

Een (voorgenomen) verwijdering mag niet als een verrassing komen. De school (directeur, de intern begeleider/kwaliteitscoördinator of de leerkracht) is eerder met ouders/verzorgers in gesprek geweest over de omstandigheden die aanleiding zijn tot de (voorgenomen) verwijdering en heeft deze gesprekken schriftelijk vastgelegd.

Procedure (wanneer en hoe)

1. De directeur hoort de betrokken medewerker(s) en als de situatie daarom vraagt, betrokkenen van PassendWijs. De directeur analyseert de situatie met hen en met een vertegenwoordiger van het College van Bestuur, een O&K adviseur. Mogelijk geeft dit aanleiding om nog een laatste keer te proberen om het schoolverloop van de leerling te optimaliseren.
2. Geeft stap 1 aanleiding om tot het voornemen tot verwijdering over te gaan, dan deelt de directeur dit zowel mondeling als schriftelijk aan ouders/verzorgers mee, met redenen over het voornemen tot verwijdering ([zie format brief](#)). Ouders/Verzorgers worden uitgenodigd voor een gesprek en worden gewezen op hun juridische mogelijkheden en de mogelijkheid om een vertrouwenspersoon in te schakelen.
3. De directeur meldt het voornemen tot verwijdering schriftelijk aan het College van Bestuur, een O&K adviseur en de leerplichtambtenaar.
4. De O&K adviseur stelt in overleg met het College van Bestuur de contactinspecteur op de hoogte van het voornemen tot verwijdering.
 - o *Let op: Het gaat hier niet om een formele melding via het ISD. De contactpersoon van de inspectie is graag tijdig op de hoogte, mocht er later over de casus (bijvoorbeeld door ouders/verzorgers) contact opgenomen worden met de inspectie.*
5. De brief wordt opgeslagen in het dossier van de leerling.
6. De directeur voert een gesprek met de ouders/verzorgers, de leerling en de betrokken medewerker(s). In het gesprek komen de volgende onderwerpen aan de orde:
 - o De ouders/verzorgers krijgen uitleg over de gebeurtenissen die tot het voornemen tot verwijdering hebben geleid.
 - o De ouders/verzorgers krijgen de gelegenheid om vragen te stellen.
 - o De ouders/verzorgers worden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze over het voornemen tot verwijdering kenbaar te maken.
 - o De ouders/verzorgers krijgen helderheid over de vervolgstappen.
7. De directeur maakt een verslag van dit gesprek en deelt dit met de ouders/verzorgers. Het gespreksverslag wordt toegevoegd aan het leerlingdossier. Ouders/Verzorgers kunnen vragen om inzage in het leerlingdossier.
8. Tijdens de verwijderingsprocedure zorgt de school er binnen de eigen mogelijkheden voor dat het onderwijs voortgezet wordt.
9. Een besluit tot verwijdering is pas mogelijk nadat de school een andere school heeft gevonden die bereid is de leerling toe te laten en kan voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling. Het kan hierbij noodzakelijk zijn om een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan te vragen voor SBO of SO. De regie en de verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de school. Het samenwerkingsverband kan hierbij ondersteunen. Heeft de school een andere school gevonden die bereid is de leerling toe te laten én in de ondersteuningsbehoefte kan voorzien, dan mag de school overgaan tot definitieve verwijdering. Het is aan ouders/verzorgers om hun zoon/dochter bij de andere school aan te melden.
10. De directeur maakt het besluit tot definitieve verwijdering schriftelijk en met opgaaf van reden kenbaar aan de ouders/verzorgers ([zie format brief](#)). De directeur noemt daarbij ook dat het mogelijk is om juridische maatregelen tegen het besluit in te dienen.
11. De directeur meldt het besluit tot verwijdering schriftelijk aan het College van Bestuur, een O&K adviseur en de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar is na verwijdering verantwoordelijk voor het monitoren van deze leerling.

Juridische mogelijkheden

Ouders/Verzorgers kunnen juridische stappen zetten tegen het verwijderingsbesluit of tegen de schriftelijke mededeling van de school dat zij van plan is de leerling te verwijderen. Dit kunnen zij doen bij:

- het bestuur door het indienen van een bezwaarschrift. Voordat het schoolbestuur op het bezwaar beslist, stelt het de ouders/verzorgers of andere belanghebbenden in de gelegenheid het bezwaar mondeling toe te lichten. Indien tegen het besluit, bezwaar is gemaakt, besluit het bevoegd gezag in afwijking van [artikel 7:10 van de Algemene wet bestuursrecht](#) binnen 4 weken gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken.
- de Geschillencommissie passend onderwijs (GPO). Ouders/Verzorgers kunnen het geschil binnen zes weken na de (voorgenomen) verwijderingsbeslissing, of nadat duidelijk werd dat de leerling niet meer welkom is, voorleggen aan de GPO. Als daarnaast bezwaar is gemaakt bij het schoolbestuur, moet het schoolbestuur wachten met zijn beslissing, tot het het oordeel van de GPO heeft ontvangen. De GPO geeft binnen 10 weken een oordeel over het geschil. Dit is een advies dat niet bindend is voor het schoolbestuur, maar wel zwaar weegt. Het bestuur moet schriftelijk aan de ouders/verzorgers en aan de Commissie meedelen wat er met het oordeel wordt gedaan. Als het advies van de Commissie niet wordt gevolgd, moet daarbij de reden worden vermeld.
- Als ouders/verzorgers het niet eens zijn met de beslissing op hun bezwaar, kunnen zij na de bezwaarprocedure de verwijdering aanvechten bij de bestuursrechter (openbaar onderwijs) of civiele rechter (bijzonder onderwijs). Middels een kort geding of een voorlopige voorziening kan de rechter vorderen dat de leerling weer wordt toegelaten.